

Список використаних джерел

1. Антонян Ю.М., Бородин С.В. Преступность и психическиеаномалии. – М.: Наука, 1987. – 205 с.
2. Балабанова Л.М. Судова патопсихологія. – Д.:Сталкер, 1998. – 432 с.
3. Буянов М.И. Ребёнокизнеблагополучнойсемьи: Записки детского психіатра. – М.: Просвещение, 1988. –207 с.
4. НуллерЮ.Л. Международная классификация болезней. Классификация психических и поведенческих расстройств. – СПб., 1994. – 300 с.
5. Курнатов А.Б. Какизбавиться от тревоги, депрессии и раздражительности. – СПб., Нева, 2003, – 416 с.

Стрижак О.Г., студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ;
Хохліна О.П., професор кафедри психології та педагогіки навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор психологічних наук, професор

ДО ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПРАВООХОРОНЦЯ

Однією з найбільш актуальних наукових проблем є проблема збереження психологічного здоров'я працівників, діяльність яких здійснюється в екстремальних умовах, призводить до емоційного вигорання, професійної деформації. До такої діяльності належить і діяльність юриста, зокрема правоохоронна діяльність. На основі теоретичного дослідження проблеми, в результаті вивчення праць таких вчених, як Д.О.Александров, В.Г.Андросюк, Л.І.Казміренко,

О.М.Костенко, М.В.Костицький, О.І.Кудерміна, В.О.Лефтеров, С.Д.Максименко, В.М.Маркін, В.С.Медведєв, І.М.Охріменко, В.В.Романов, А.В.Хоменко, О.П.Хохліна, О.К.Черновський, Ю.В.Чуфановський та ін., визначено один із можливих шляхів розв'язання проблеми.

Професійна діяльність юриста за профілем розподіляється на правотворчу, правоохоронну, правозастосувальну. Таким чином, правоохоронна діяльність, як соціальна діяльність, яка здійснюється у сфері права, теж відноситься до юридичної діяльності. Її специфіка – у вимогах соціальності, законності, моральності. Правоохоронна діяльність характеризується також розмаїтістю задач, що розв'язуються у межах правової норми; виконанням в умовах правового регулювання; спілкуванням в умовах правового регулювання; високим рівнем емоційної напруженості; правом та обов'язком застосовувати владу від імені закону; організаційною стороною; необхідністю долати опір осіб та груп; творчим характером та ін.

Професійна підготовка правоохоронця передбачає засвоєння професійних знань, умінь, навичок, а також професійної діяльності та її психологічних складових в особистісному контексті – у плані становлення особистості як саморегульованого системного утворення, що складається з соціально значущих психічних властивостей, які забезпечують вибірковість відношень та регуляцію поведінки людини як поведінки суб'єкта активності. Повнота характеристики особистості визначається сформованістю таких її ознак, як: відносна сталість, певна прогнозованість, наявність стрижня (стійкий психічний склад людини), сформованість морально-духовних цінностей, суспільно значущої мотивації, цілісність, унікальність, активність, вираження, відкритість, саморозвиток і саморегуляція та ін. Зрілість же особистості виявляється у свідомому керівництві своєю поведінкою, тобто у здатності бути адекватним й активним соціальним суб'єктом.

Найважливішим чинником придатності до правоохоронної діяльності розглядається нервово-психічна

(емоційна) стійкість суб'єкта, що передбачає: його стресостійкість; високий рівень самоконтролю над емоціями й поведінкою; працездатність у критичних, що викликають фрустрацію, ситуаціях; адаптивні властивості нервової системи (сила, рухливість, чутливість, активність, врівноваженість, динамічність, лабільність, пластичність нервових процесів), які дають змогу на належному рівні зберігати працездатність у стані стомлення, здатність адекватно реагувати на різні події. Отже, здатність до саморегуляції - найважливіша ознака, критерій сформованості особистості та професійного становлення юриста-правоохоронця. А формування здатності до саморегуляції, професійне становлення в особистісному контексті – необхідна умова збереження психологічного здоров'я - попередження емоційного вигорання та професійної деформації суб'єкта діяльності. Психічна саморегуляція – система психічного самовпливу особистості з метою свідомого управління власними психічними станами відповідно до вимог ситуації та доцільності. Рівнями становлення особистісної саморегуляції розглядаються: 1) базальна емоційна саморегуляція; 2) волевовільна саморегуляція; 3) смислова, ціннісна саморегуляція. Лише в єдності її проявів та рівнів особистісна саморегуляція є базальною характеристикою особистості як саморегульованої системи психічних властивостей.

Основою становлення особистісної саморегуляції юриста-правоохоронця є формування емоційної саморегуляції, і зокрема - стресостійкості. Се Стресостійкість визначається як необхідний ступінь адаптації до впливу екстремальних факторів середовища і професійної діяльності; як стан фізичного, емоційного і психічного протистояння виснаженню, викликаного тривалим перебуванням в емоційно-напружених і значущих ситуаціях; як індивідуальна здатність організму зберігати нормальну працездатність. Підвищення стресостійкості передбачає: 1) сприяння адаптації на основі використання усвідомленого механізму – копінг-стратегій; 2) професійний відбір; 3) формування індивідуального стилю

діяльності; 4) формування позитивного ставлення до діяльності; 5) формування професійно важливих якостей; 6) формування власне здатності до саморегуляції. А засобами підвищення стресостійкості розглядаються: 1) саморегуляція професійної діяльності (здійснення цілеспрямованої діяльності, попереднє психологічне програмування дій та їх регуляція в ході самої діяльності); 2) самоконтроль професійної діяльності; 3) професійна компенсація (заміна недостатнього рівня розвитку однієї професійно-важливої якості більш високим рівнем розвитку; вироблення індивідуального стилю діяльності як компенсація недостатньо виражених здібностей і якостей певними способами діяльності тощо).

Фесенко О.А., слухач магістратури
Запорізького національного
університету

ЮРИДИЧНИЙ АСПЕКТ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ

Актуальність дослідження юридичного аспекту соціально-психологічної адаптації вимушених мігрантів обумовлена зростаючою кількістю вимушених переселенців в Україні, що водночас є загальносвітовою тенденцією. Так ще у 2013 році, вперше з часів Другої Світової війни, за даними агентства ООН у справах біженців, кількість вимушених мігрантів у світі склала 51,2 мільйона осіб [1].

Враховуючи обмежений обсяг роботи, метою даної статі є аналіз психологічних проблем вимушених мігрантів та висвітлення шляхів їх вирішення у контексті оптимальної державної політики щодо цієї категорії осіб.

Методологічним підґрунтям роботи слугують здобутки таких учених, як: Г. Вітківської, О. Квравцова, Г. Павловцева, Г. Солдатова, Л. Шайгерової та ін. Водночас, можна помітити недостатню увагу до цієї проблематики саме сучасних українських науковців.